

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Karel De Goedelaan 8 (Torhout, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2020C449
Mei 2020

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 1: RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Aaron Willaert

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2020

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Resultaten van het bureauonderzoek	7
1.1	Administratieve gegevens	7
1.2	Onderzoekopdracht.....	9
1.2.1	Doelstelling.....	9
1.2.2	Onderzoeksvragen	9
1.2.3	Juridische context	9
1.2.4	Randvoorwaarden	9
1.2.5	Archeologische voorkennis van het terrein	10
1.3	Werkwijze en strategie.....	11
1.3.1	Methode.....	11
1.3.2	Fysisch geografische situatie	11
1.3.3	Historische context en bekende archeologie	11
1.3.4	Archeologische indicatoren.....	11
1.3.5	Verstoringshistoriek	12
1.3.6	Introductie tot het projectgebied	13
1.3.6.1	Ruimtelijke situering	13
1.3.6.2	Geplande werken.....	14
1.4	Assessmentrapport.....	16
1.4.1	Fysisch geografische en geologische situatie	16
1.4.1.1	Landschappelijke situering	17
1.4.1.2	Tertiaire lithostratigrafie	22
1.4.1.3	Quartaire lithostratigrafie.....	23
1.4.1.4	Bodemvormingsprocessen	24
1.4.2	Historische en archeologische voorkennis	25
1.4.2.1	Overzicht van de gekende archeologische waarden.....	25
1.4.2.2	Historische context en bekende archeologische vindplaatsen	33
1.4.2.3	Archeologische indicatoren en cartografische bronnen	34
1.4.2.4	Huidige gebruik en verstoringen	38
1.5	Synthese.....	41
2	Bibliografie.....	43

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).	8
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).	8
Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).	13
Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).	14
Figuur 5: Geplande werken weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).	15
Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).	18
Figuur 7: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	18
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).	19
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	19
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	20
Figuur 11: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	20
Figuur 12: Hoogteverloop 1, NW-ZO (links) (Bron: Geopunt).	21
Figuur 13: Hoogteverloop 2, NW-ZO rechts (Bron: Geopunt).	21
Figuur 14: Hoogteverloop 3, ZW-NO (Bron: Geopunt).	21
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).	22
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).	23
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).	24
Figuur 18: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen (Bron: Geopunt).	26
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen (Bron: Geopunt).	26
Figuur 20: Projectgebied bij benadering weergegeven op de Heraldische Kaart van het Brugse Vrije, 1597 (Bron: Kaartenhuis Brugge).	35
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).	36

Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).	36
Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).	37
Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).	38
Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).	39
Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000- 2003 (Bron: Geopunt).	39
Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008- 2011 (Bron: Geopunt).	40
Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).	40

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek..... 7

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens. 16

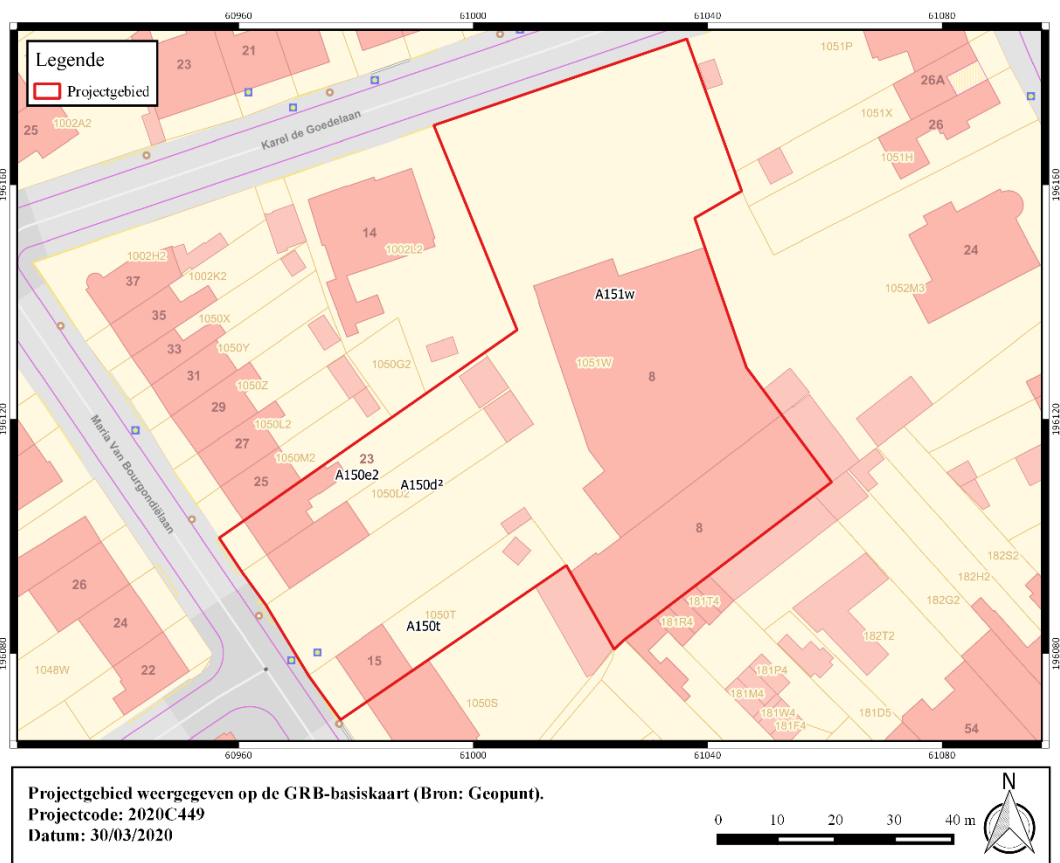
1 Resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Administratieve gegevens

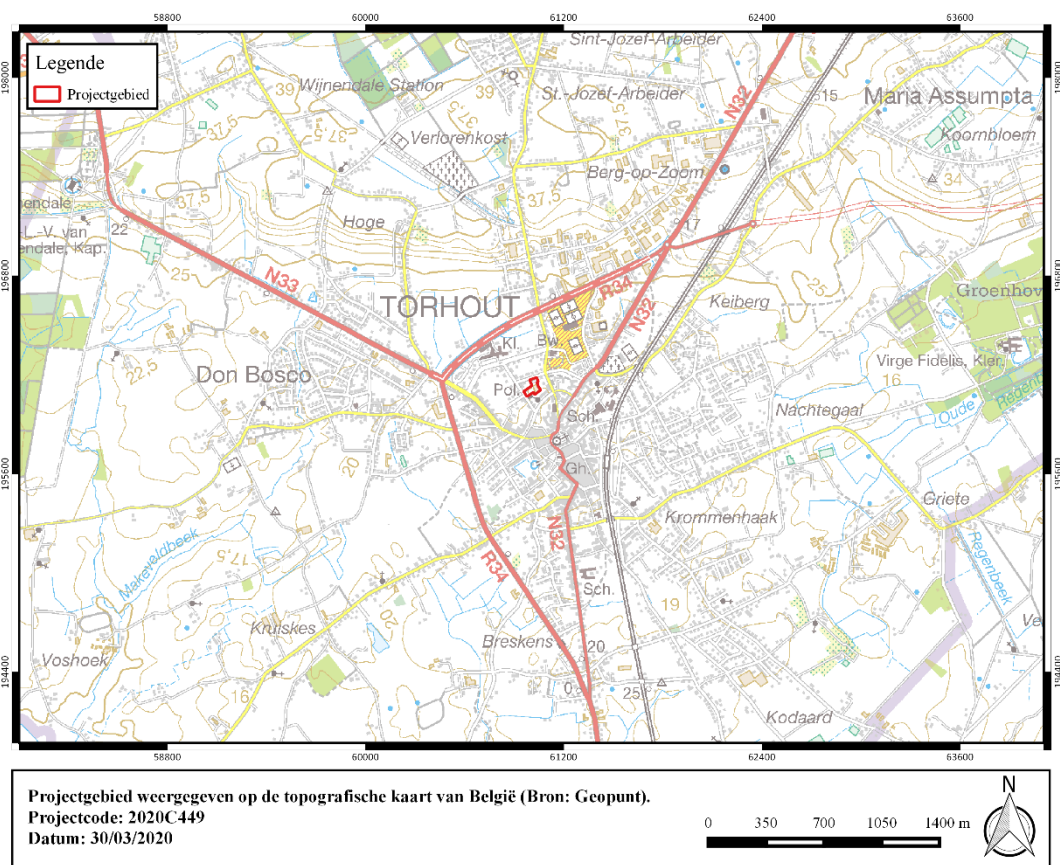
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Torhout
	Deelgemeente	/
	Postcode	8820
	Adres	Karel De Goedelaan 8 8820 Torhout
	Toponiem	Karel De Goedelaan 8
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 60922$ $Y_{\min} = 196065$ $X_{\max} = 61097$ $Y_{\max} = 196186$
b) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Torhout, Afdeling 1, Sectie A, nr's: 151w, 150e ² , 150d ² , 150t Figuur 1	
c) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Figuur 2	
d) Alle betrokken actoren en specialisten	Wouter Van Goidsenhoven (erkend archeoloog) Clara Thys (archeoloog) Elke Ghyselbrecht (aardkundige) Aaron Willaert (historicus)	
e) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).

1.2 Onderzoeksopdracht

1.2.1 Doelstelling

Het archeologisch vooronderzoek betracht altijd eerst door raadpleging van gekende en ontsloten informatiebronnen tijdens een bureauonderzoek eventueel aanwezig archeologisch erfgoed binnen het onderzoeksgebied te inventariseren, waarderen en veiligstellen.

1.2.2 Onderzoeksvragen

Voor het bureauonderzoek zijn volgende onderzoeksvragen te formuleren:

- Hoe is de aardkundige opbouw van het onderzoeksgebied?
- Welke processen van bodemvorming zijn bekend?
- Welke geomorfologische processen zijn te bekend?
- Welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?
- Zijn er archeologische resten bekend binnen de grenzen van het plangebied?
- Welke is de aard en ouderdom van bekende archeologische resten?
- Welke is de conserveringsgraad en gaafheid van bekende archeologische resten?
- Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventueel aanwezige archeologische resten?

1.2.3 Juridische context

Het onderzoeksterrein situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als woongebied. Het onderzoeksterrein situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een zone waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt.

De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt 5656 m²; vandaar is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

1.2.4 Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bronnen gebruikt.

Een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem is momenteel onmogelijk voorafgaand aan het aanvragen van de stedenbouwkundige vergunning. Het plangebied is op heden nog bebouwd en verhard. Deze verharde structuren dienen eerst verwijderd te worden conform de sloopvoorwaarden die zijn opgenomen in het Programma van Maatregelen.

Daarom wordt geopteerd voor de uitzonderingsprocedure waarbij een nota wordt aangeleverd op basis van een bureauonderzoek. In dit bureauonderzoek wordt nagegaan of er op het projectgebied een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk is en of (gedeeltelijke) vrijgave mogelijk is.

1.2.5 Archeologische voorkennis van het terrein

Binnen de grenzen van projectgebied Karel De Goedelaan 8 Torhout werd in het verleden geen archeologisch onderzoek uitgevoerd.

In de omgeving zijn wel enkele archeologische vindplaatsen gekend (cfr. infra).

1.3 Werkwijze en strategie

1.3.1 Methode

In de praktijk resulteert het bureauonderzoek in een inschatting van het archeologisch potentieel van een onderzoeksgebied. Het archeologisch potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van de planlocatie. Het archeologisch potentieel is gebaseerd op vier variabelen: fysisch-geografische situatie, bekende archeologische vindplaatsen, archeologische indicatoren en verstoringshistoriek.

Pas na de vaststelling van het archeologisch potentieel kunnen onderbouwde inschattingen worden gemaakt over de planeffecten op eventueel archeologisch erfgoed.

1.3.2 Fysisch geografische situatie

Geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen.

De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad en gaafheid van het archeologische erfgoed.

Volgende informatiebronnen werden geconsulteerd t.b.v. een eerste aardkundige analyse:

- Tertiair en Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Toelichting bij de Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Bodemkaart van Vlaanderen
- Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
- Hydrografische kaart van Vlaanderen
- Bodemerosie kaart

1.3.3 Historische context en bekende archeologie

Beschikbare historische en toponymische kennis over woonplaatsen (buurtschap, gehucht, dorp, stad) in en nabij het onderzoeksgebied kan een zinvol kader bieden om de betekenis van bekende archeologische vindplaatsen te evalueren.

Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het onderzoeksgebied werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed¹ geraadpleegd en is lokaal geïnformeerd naar recent onderzoek.

1.3.4 Archeologische indicatoren

Archeologische indicatoren omvatten diverse datacategorieën zoals resultaten van non-intrusieve archeologische prospectietechnieken (bijvoorbeeld vondstmeldingen van metaaldetectie), toevallige vondsten bij niet-archeologische graafwerken, maar vooral ook historisch-cartografische, iconografische data en fotocollecties. Ze vormen fysiek aanwijsbare

¹ <https://cai.onroerenderfgoed.be/>

fenomenen die een aanwijzing kunnen zijn voor de aanwezigheid, ter plaatse of in de nabijheid, van archeologische sites.

Archeologische indicatoren zijn gezocht in de Centrale Archeologische Inventaris van het Agentschap Onroerend Erfgoed en in ontsloten cartografische bronnen zoals:

- Heraldische Kaart van het Brugse Vrije, 1597
- Ferrariskaart, 1771-1777
- Atlas der Buurtwegen uit ca. 1840
- Kadasterkaart van Philippe-Christian Popp, 1842-1879

1.3.5 Verstoringshistoriek

De verstoringsgraad van het onderzoeksgebied bepaalt in belangrijke mate de te verwachten gaafheid en bewaringsgraad van eventueel aanwezig archeologische bodemarchief. Om een correcte inschatting van de verstoring van de bodem te kunnen maken kunnen allerhande bronnen van pas komen. Zo kan mondelinge informatie van vroegere gebruikers of bewoners, beschikbare plannen van (verdwenen) constructies, verslagen van bodemonderzoeken en saneringen of informatie over delfstoffenwinning relevante informatie bieden.

Aanvullende informatie over recent historisch landgebruik is afkomstig van geraadpleegde luchtopnames vanaf 1971.²

² <http://www.geopunt.be/>

1.3.6 Introductie tot het projectgebied

1.3.6.1 Ruimtelijke situering

Het plangebied is gelegen in Torhout, in de provincie West-Vlaanderen. Torhout is omgeven door Zedelgem ten noorden, Oostkamp en Lichtervelde ten oosten, Hooglede ten zuiden en Kortemark en Ichtegem ten westen. Het plangebied zelf sluit ten westen aan bij de Maria van Bourgondiëlaan en ten noorden bij de Karel De Goedelaan. Het plangebied omvat een winkelpand, bijhorende parkeergelegenheid en drie percelen met private woningen. De stadskern van Torhout (Markt) situeert zich ca. 330 meter ten zuiden.

Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).

1.3.6.2 Geplande werken

1.3.6.2.1 Bestaande toestand

De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt 5656 m².

Op heden is ca. 2180 m² van het terrein bebouwd. Deze bebouwing betreft enerzijds een winkelgebouw centraal binnen het plangebied, anderzijds drie woningen met bijgebouwen aan de straatzijde van de Maria van Bourgondiëlaan. Ca. 700 m² van het terrein is op heden in gebruik als tuin, het overige deel van het terrein is verhard en in gebruik als parkeergelegenheid.

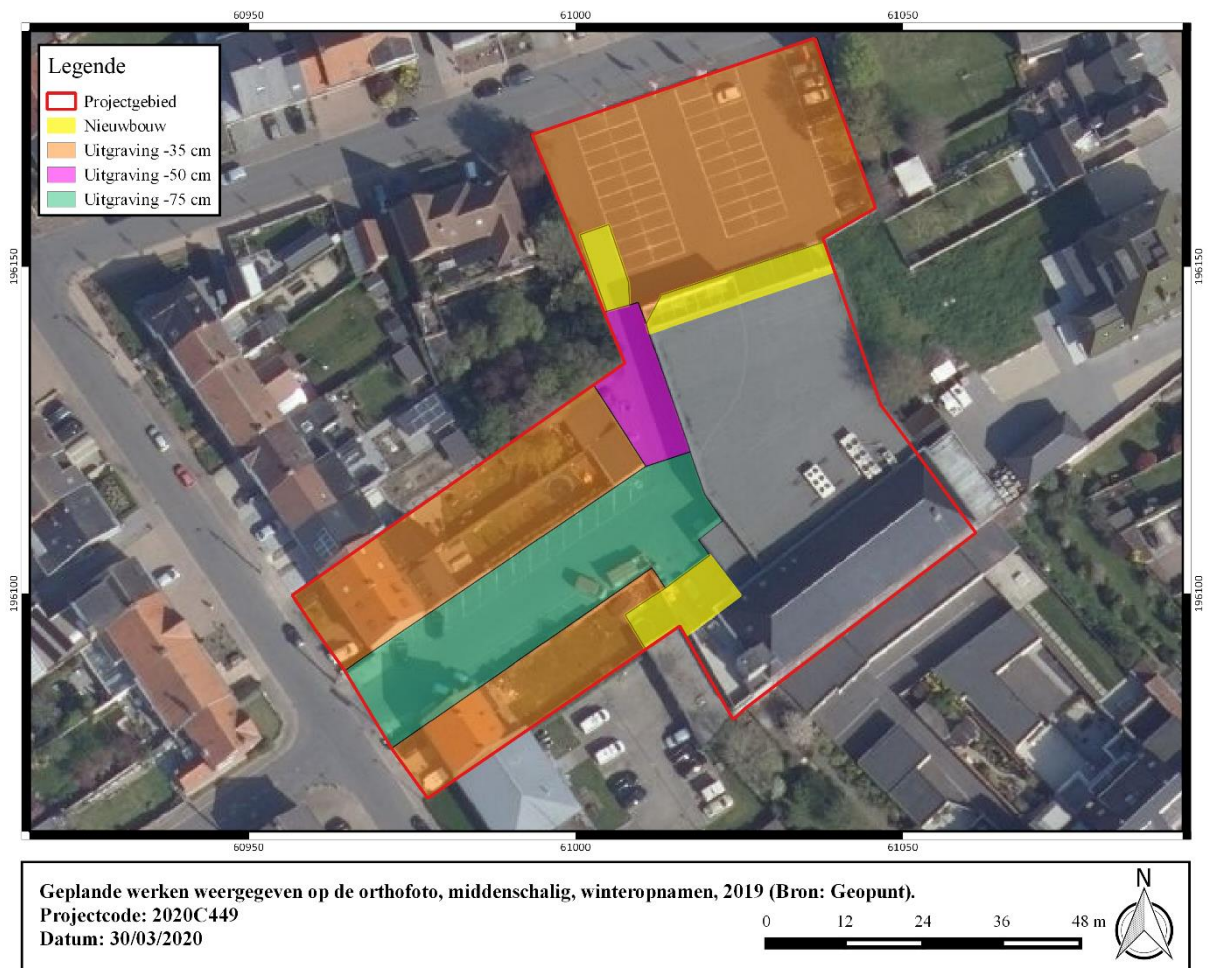
Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).

1.3.6.2.2 Ontworpen toestand

De opdrachtgever plant de uitbreiding van een bestaand winkelgebouw en de heraanleg en uitbreiding van de bijhorende parkeergelegenheid. In het noordelijk en zuidwestelijk deel wordt een uitbreiding van het bestaande winkelgebouw voorzien over een oppervlakte van respectievelijk 135 m² en 115 m². Ten noorden van het winkelpand wordt een nieuwe fietsenstalling voorzien over een oppervlakte van 55 m². Deze nieuwbouwgedeeltes worden gerealiseerd door middel van sleuffunderingen tot vorstvrije diepte (ca. 90 cm-mv) en een vloerplaat (ca. 50 cm-mv, incl. fundering).

De parking wordt heraangelegd en uitgebreid. Voor de uitbreiding van de parking worden drie woningen met bijhorende tuin aan de Maria van Bourgondiëlaan gesloopt. Nadien wordt deze zone verhard. De parkeergelegenheid wordt in reliëf aangelegd waarbij het stuk parking aan de Maria van Bourgondiëlaan zich in ontworpen toestand ca. 70 cm lager situeren dan het stuk parking aan de Karel De Goedelaan. Op onderstaand plan zijn de uitgravingen aangeduid gerekend vanaf het bestaande maaiveld.

De geplande werken hebben betrekking op een gecombineerde oppervlakte van ca. 3852 m².

Figuur 5: Geplande werken weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).

1.4 Assessmentrapport

Het assessmentrapport omvat alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal, die bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Dit rapport heeft als doel het plangebied binnen zijn archeologisch en landschappelijk kader te plaatsen, rekening houdend met de geplande bodemingrepen. De studie maakt gebruik van verschillende datasets, waarbij het uitgangspunt steeds het ontwerpplan van de toekomstige bodemingrepen is. Dit ontwerpplan wordt telkens geprojecteerd op de geologische, bodemkundige en historische kaarten. Alle kaartmateriaal werd vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

Op basis van deze assessment van het projectgebied kan een gegronde argumentatie opgesteld worden over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen archeologische maatregelen, die uiteengezet worden in deel 2: het programma van maatregelen.

1.4.1 Fysisch geografische en geologische situatie

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.

Bron	Informatie
Landschappelijke situering	Stedelijke gebieden en havengebieden
Tertiair	Lid van Egem (Formatie van Tielt).
Quartair	Quartair Type 1
Bodemtypes	OB
Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen	19.7 – 21.6 m TAW
Hydrografie	Ijzerbekken, deelbekken Handzamevallei.

1.4.1.1 Landschappelijke situering

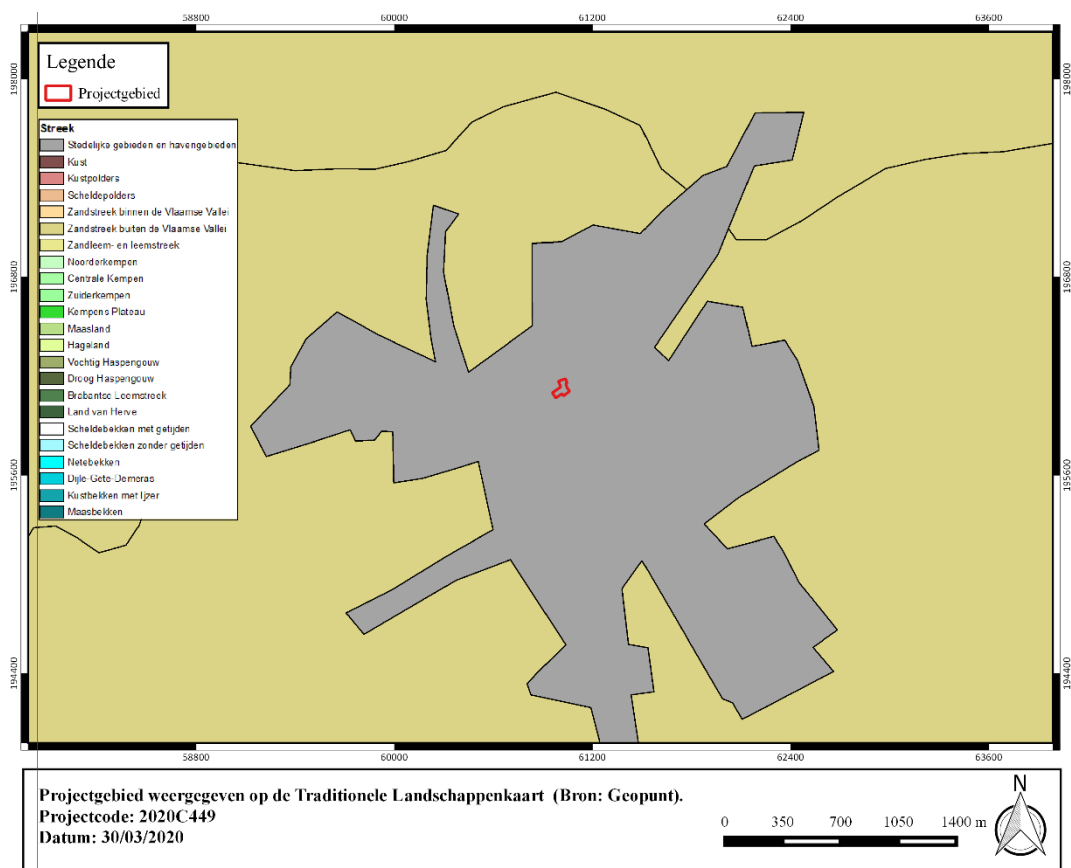
Landschappelijk is het plangebied gelegen binnen stedelijke gebieden en havengebieden.

Fysisch-geografisch behoort Torhout tot Zandig Vlaanderen, meer specifiek tot het Westelijke Houtland. Het plangebied is gelegen op de overgang van het Plateau van Wijnendale - dat zich als een zogenaamd erosiereliëf uitstrekt van Aatrijke over Wijnendale tot Ichtegem - en de vallei van de Handzamevaart. De beekstelsels met relatief smalle beekvalleien wateren in essentie af vanaf het plateau van Wijnendale richting de Handzamevaart, d.i. in zuidwestelijke richting. Ca. 500 meter ten westen van het plangebied situeert zich de beekvallei van de Koebeek.

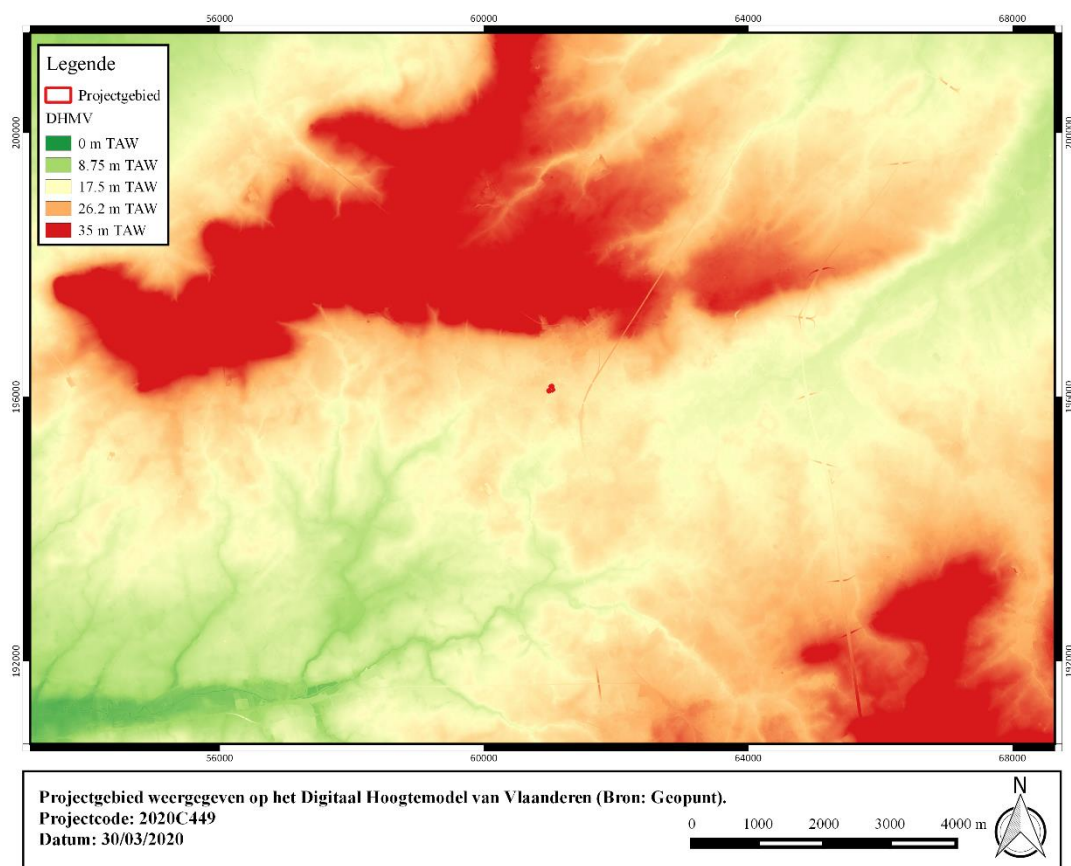
Het plangebied zelf is gelegen op een hoogte van ca. 19.7 – 21.6 m TAW. Het terrein loopt af in zuidelijke richting. Het microreliëf toont aan dat het terrein hoogstwaarschijnlijk is opgehoogd in functie van de realisatie van de aanwezige bebouwing. Het huidige winkelpand situeert zich op een opgehoogd plateau dat ca. 1 meter hoger ligt dan het omliggende terrein. De huidige parkeergelegenheid en inrijlaan richting de Maria van Bourgondiëlaan lopen af vanaf het nulpas van het huidige winkelpand tot het straatniveau van de Karel De Goedelaan en de Maria van Bourgondiëlaan. Vermoedelijk is ook deze verharde zone in het verleden (deels opgehoogd). Concrete gegevens over de aard van de ophoging en de impact hiervan op het bodemarchief zijn op heden niet beschikbaar. Opvallend is de aanwezigheid van een smalle depressie ten oosten en zuiden van het plangebied. Mogelijk loopt vanouds een smalle beek langsheen de oost- en zuidzijde van het plangebied. Deze is tevens te zien op de Atlas der Buurtwegen (cfr. infr. 1.4.2.3). Allicht is deze depressie in verband te brengen met de laatmiddeleeuwse stadsgracht. De aanwezigheid van deze depressie kan tevens verklaren waarom het terrein in het verleden deels is opgehoogd in functie van de huidige bebouwing.

Hydrografisch is het plangebied gelegen in het Ijzerbekken, deelbekken Handzamevallei.

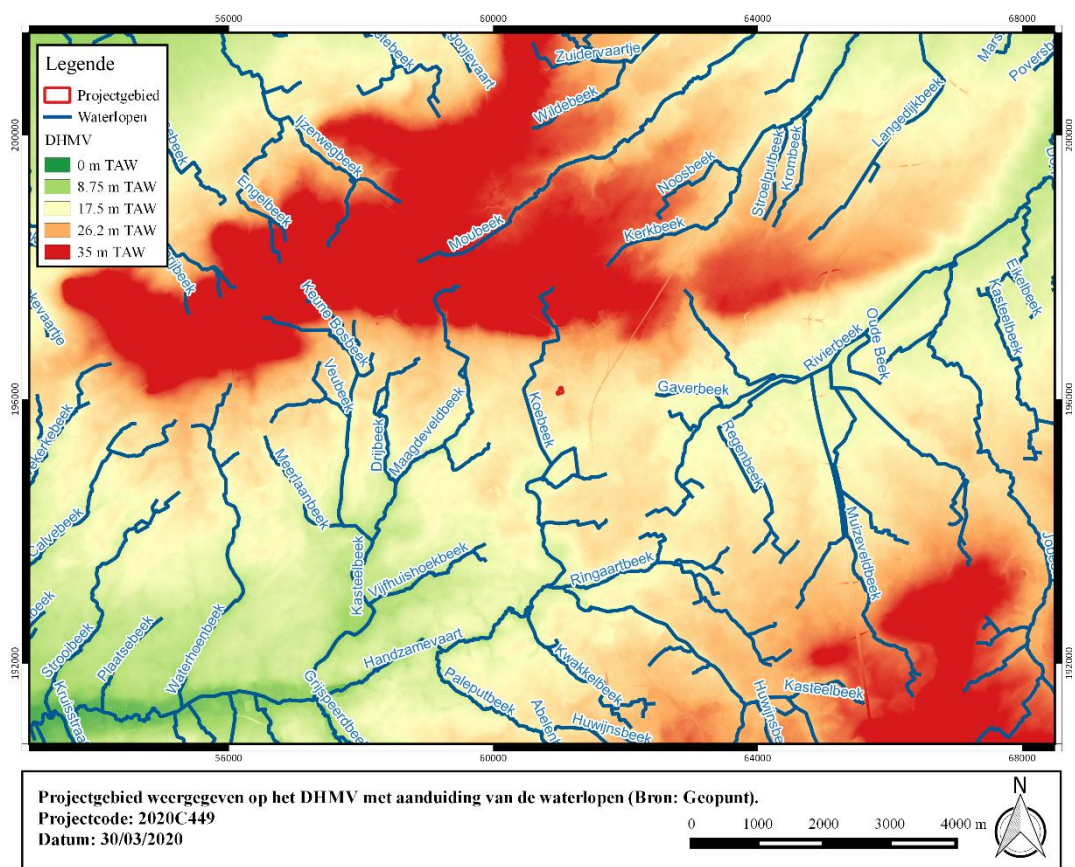

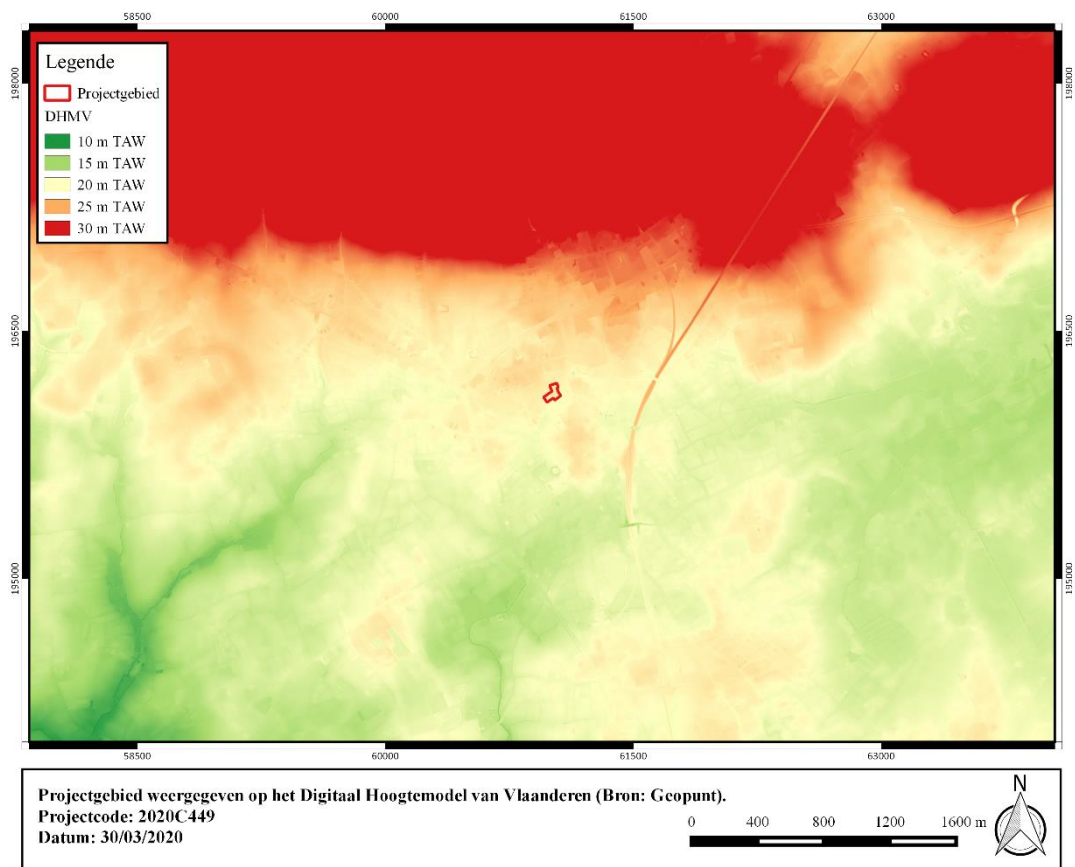
Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

Figuur 7: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

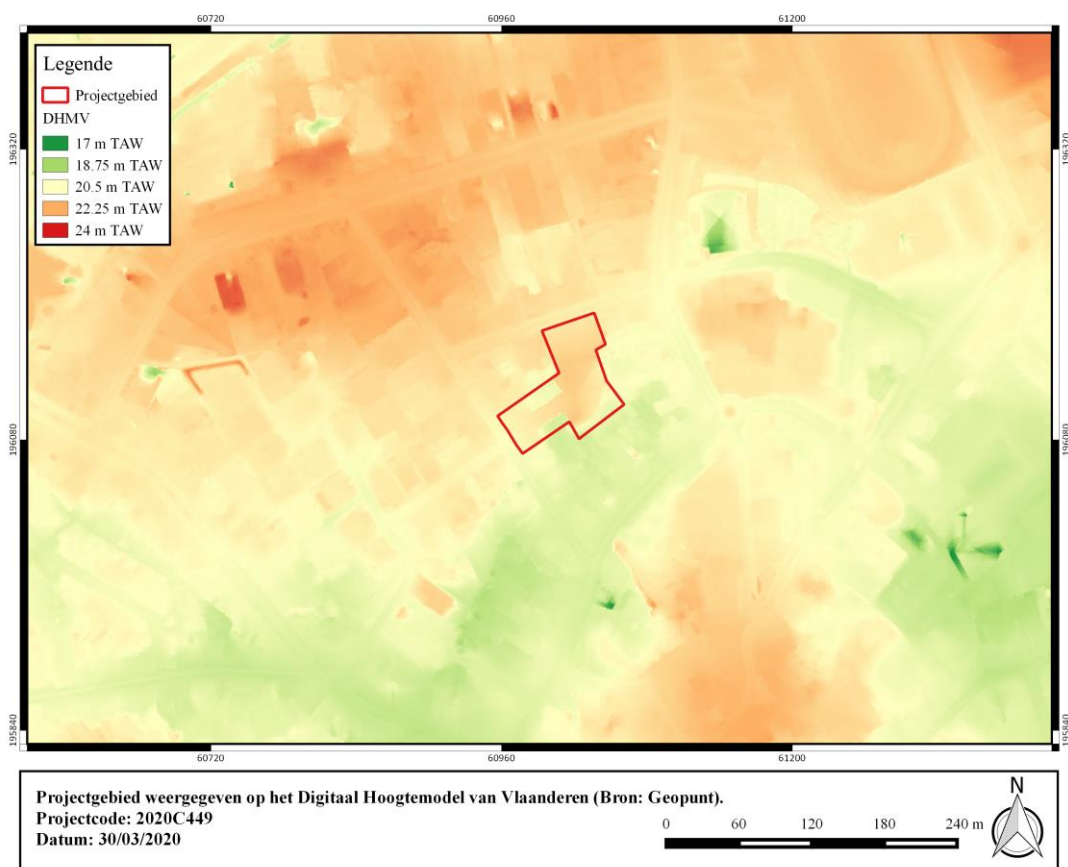

Figuur 8: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).

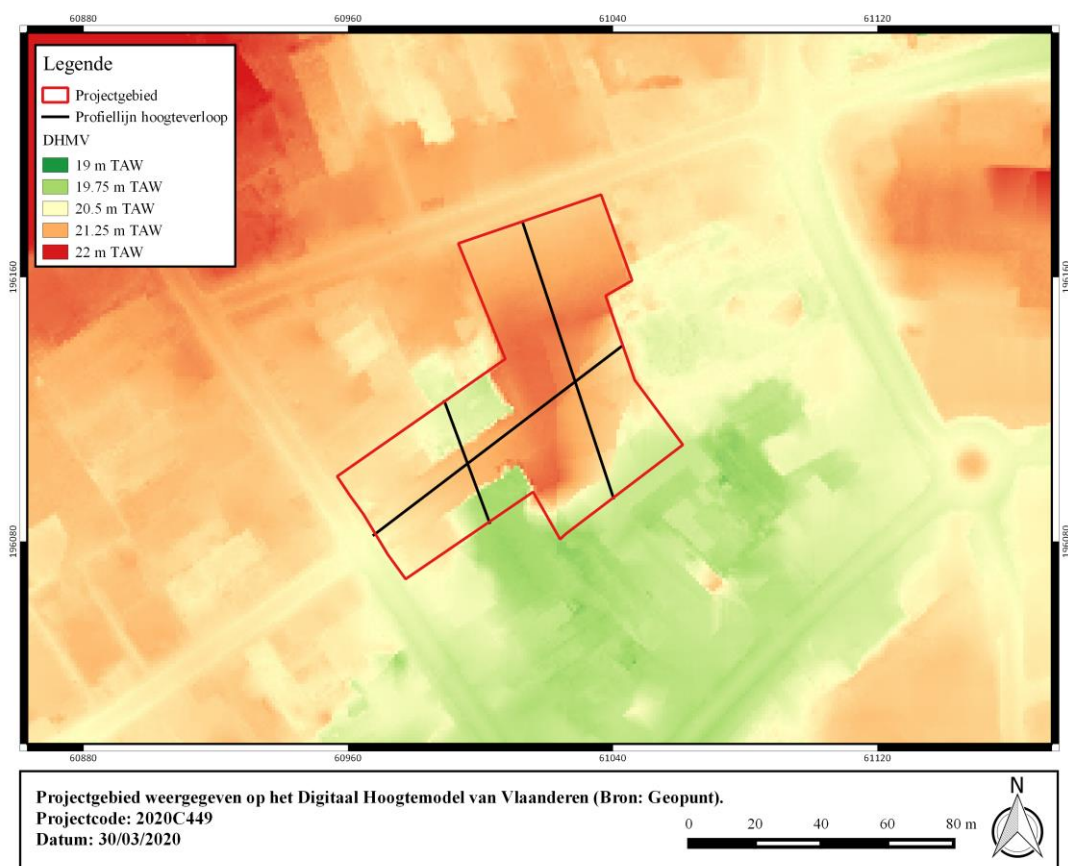

Figuur 9: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

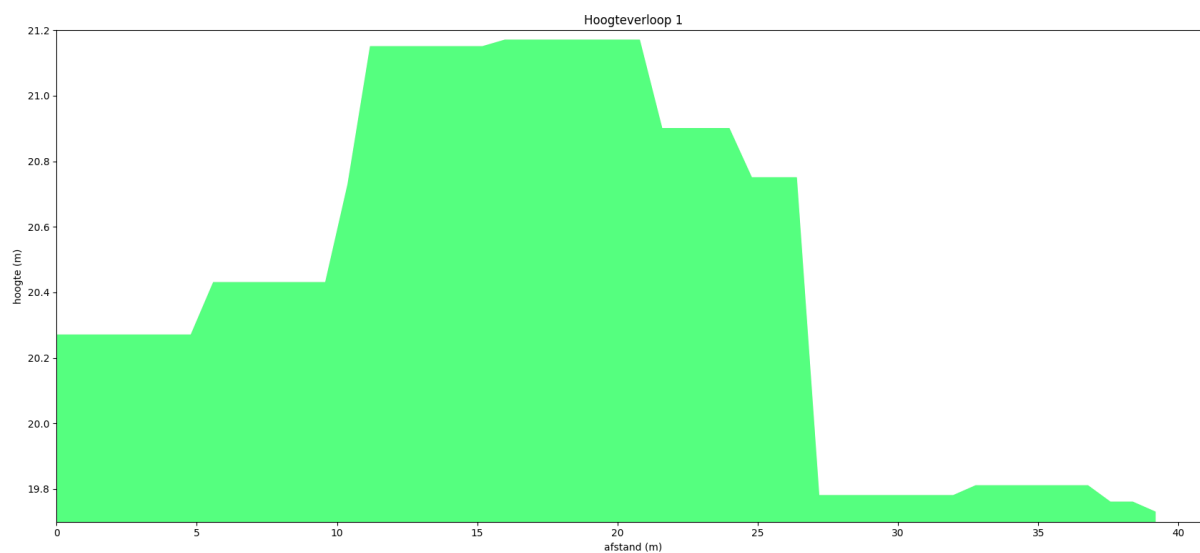

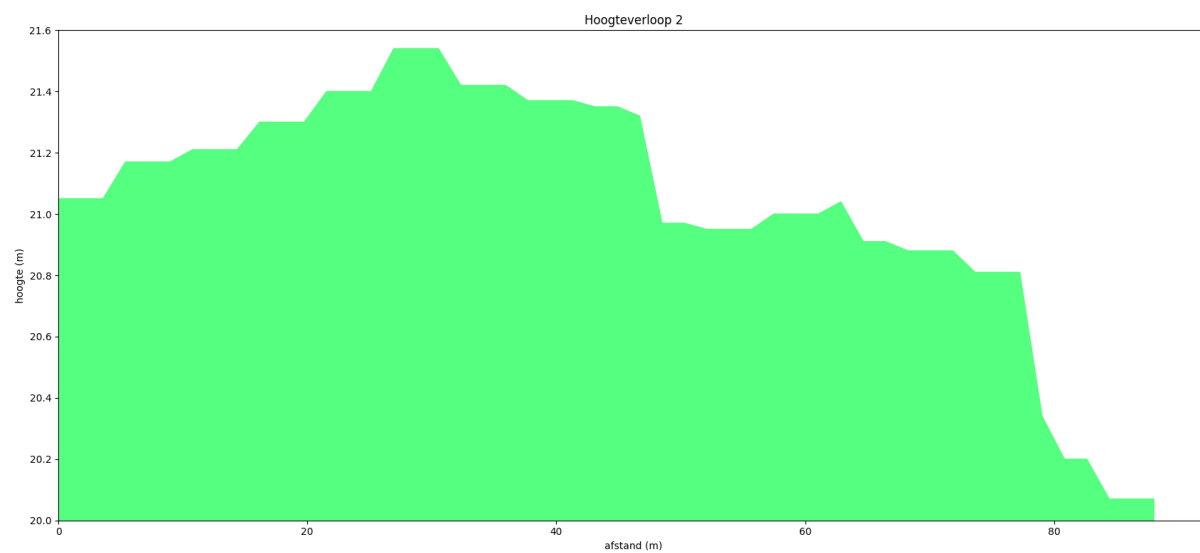
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

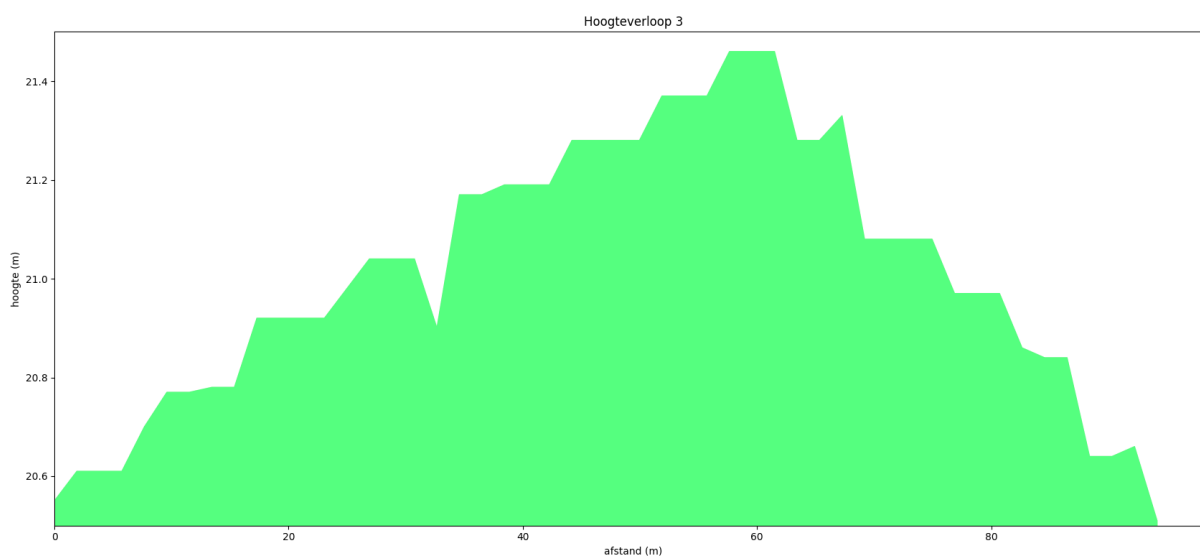
Figuur 11: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

Figuur 12: Hoogteverloop 1, NW-ZO (links) (Bron: Geopunt).

Figuur 13: Hoogteverloop 2, NW-ZO rechts (Bron: Geopunt).

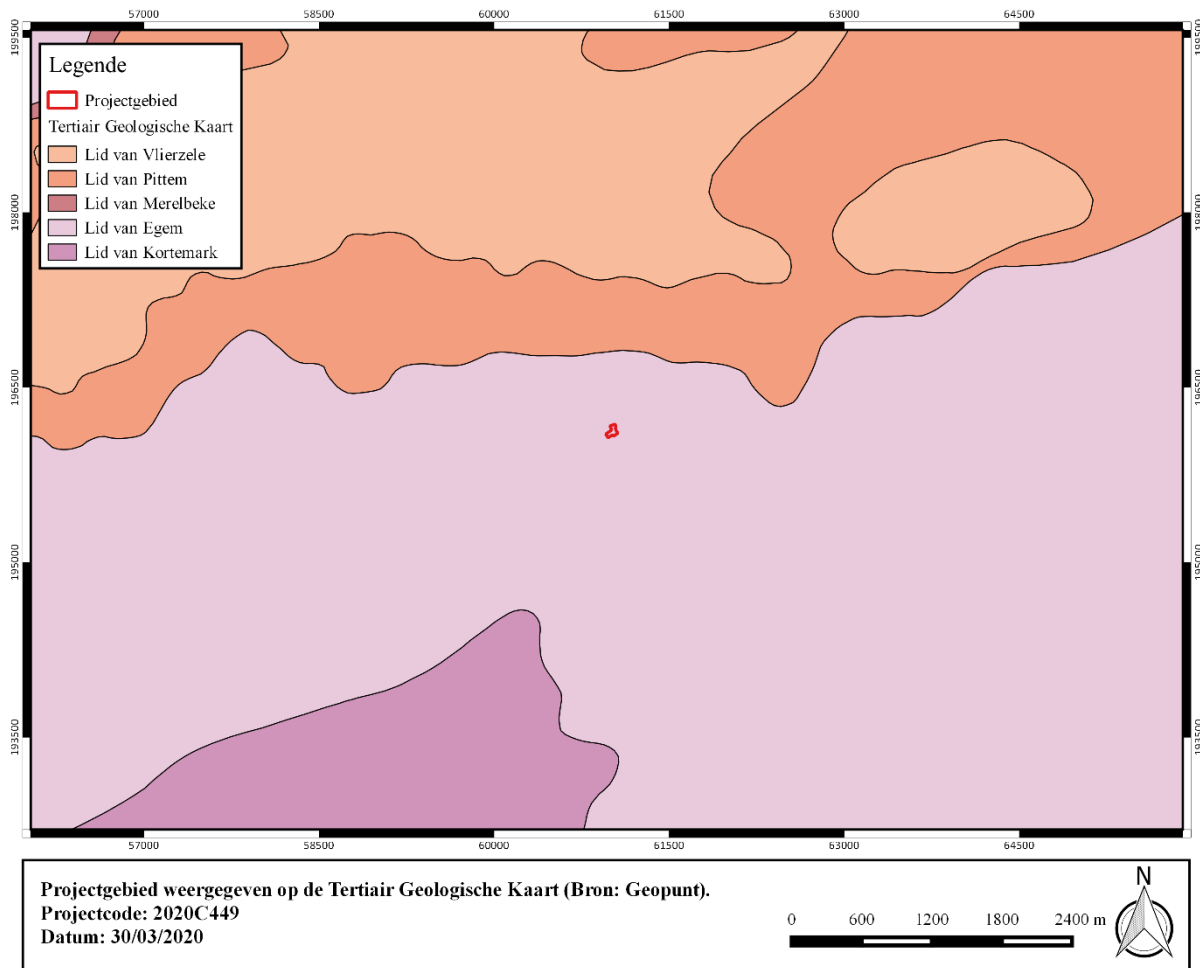
Figuur 14: Hoogteverloop 3, ZW-NO (Bron: Geopunt).

1.4.1.2 Tertiaire lithostratigrafie

Het projectgebied is gelegen in het **Lid van Egem (Formatie van Tielt)**. De Formatie van Tielt bestaat uit een fijn zandig en zandig marien sediment.

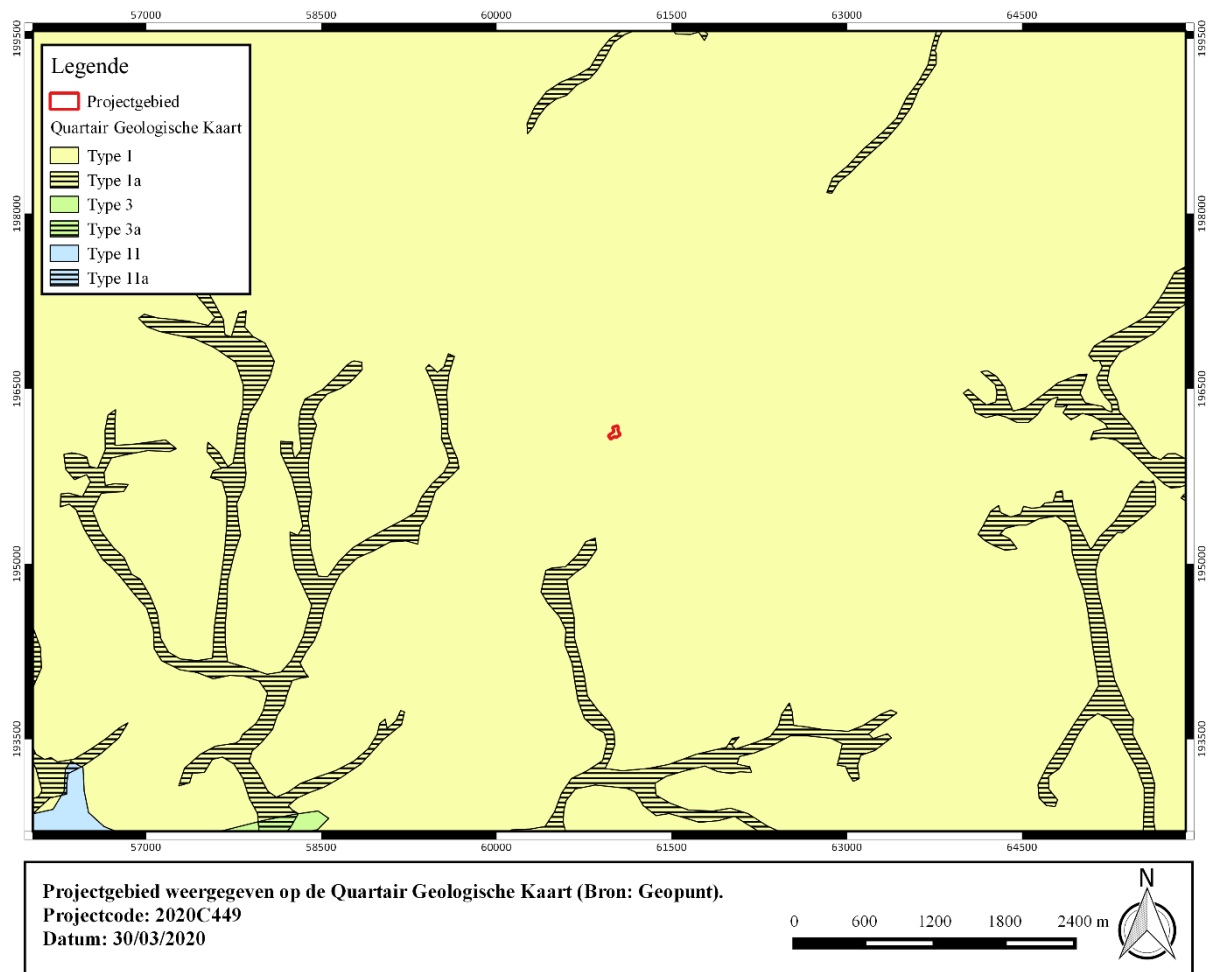
Het Lid van Egem bestaat uit een glimmer- en glauconiethoudend zeer fijn zand dat grover wordt naar boven toe. Het is tevens afgezet in ondiepe-mariene omstandigheden.

Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.4.1.3 Quartaire lithostratigrafie

Het projectgebied is gelegen in het **Quartair Type 1**. Dit type bestaat uit een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zand tot zandleem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen van het Quartair bevatten.

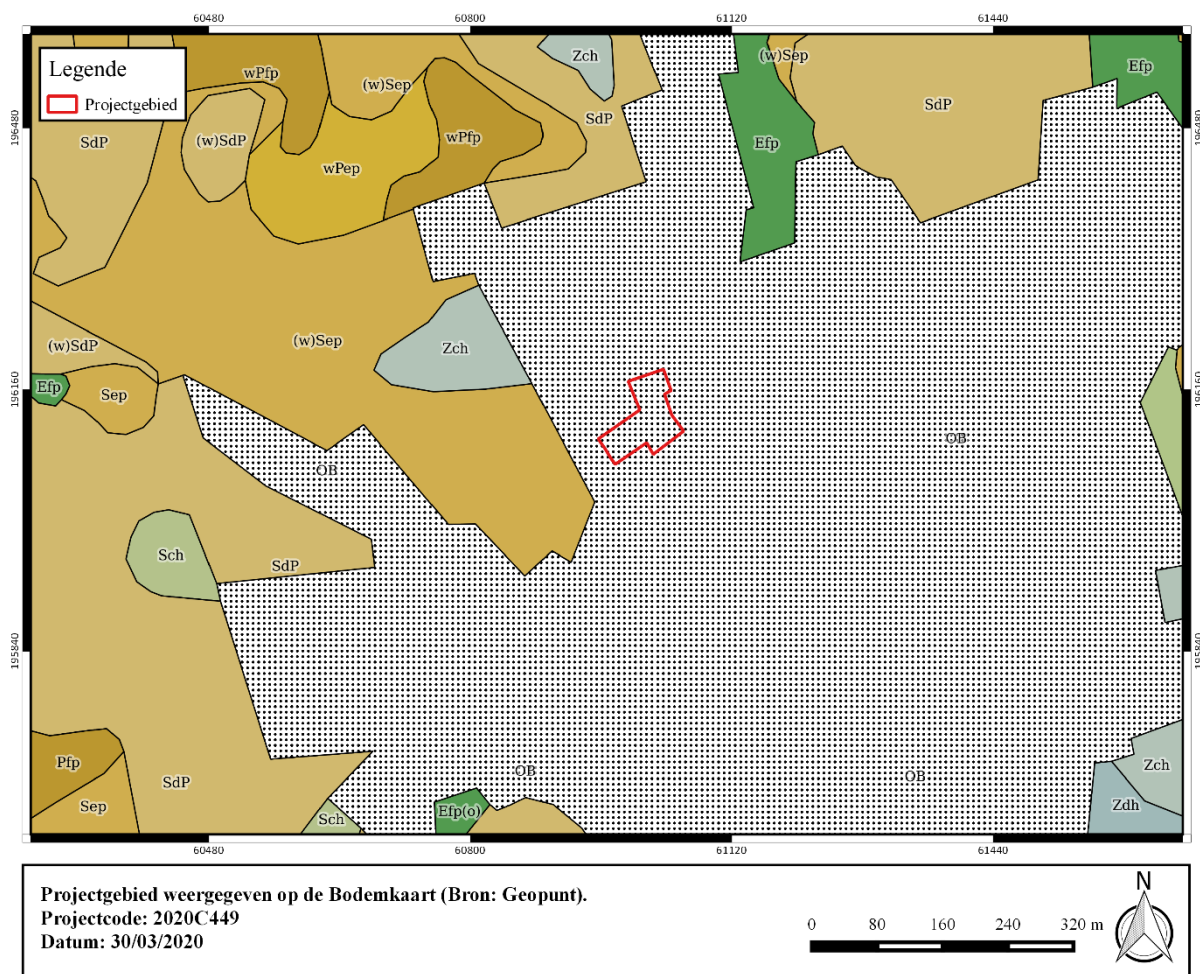

Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.4.1.4 Bodenvormingsprocessen

Het bodemtype **OB** is een kunstmatig bodemtype waarbij de natuurlijke bodem sterk verstoord kan zijn door de aanwezige verharding of bebouwing. Hierdoor is het niet altijd mogelijk de natuurlijke bodem te herkennen.

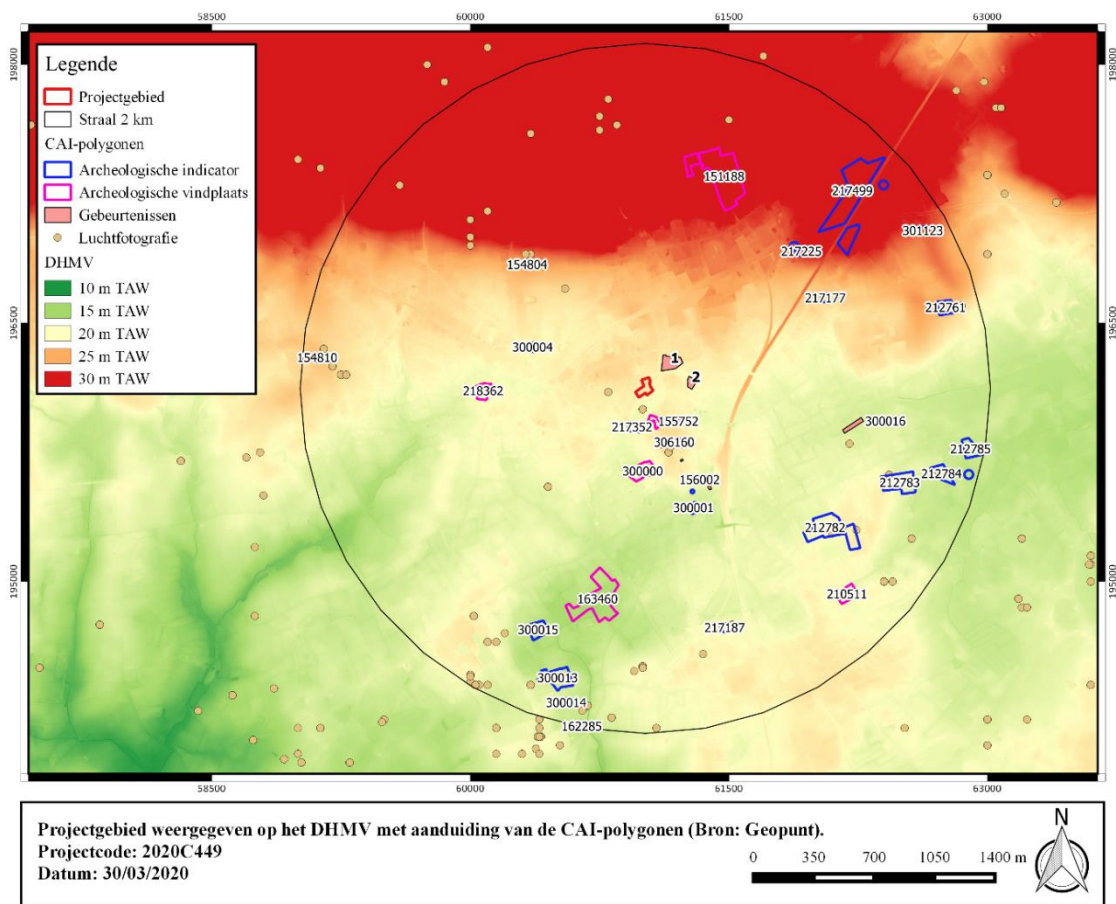
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).

1.4.2 Historische en archeologische voorkennis

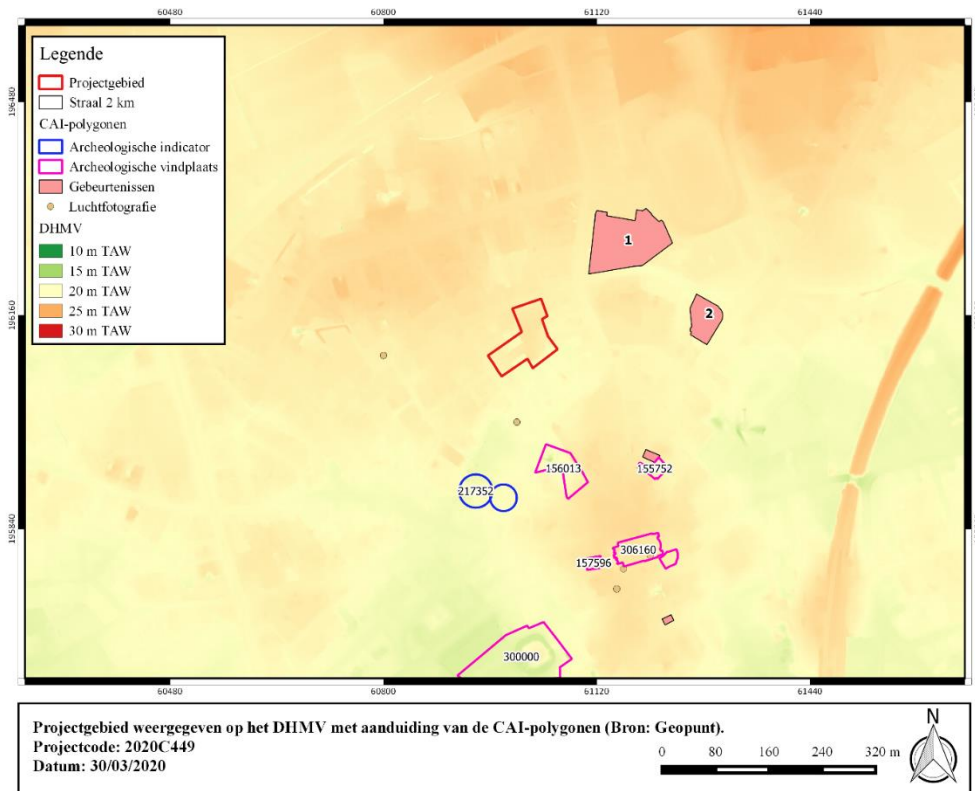
1.4.2.1 Overzicht van de gekende archeologische waarden

Binnen de grenzen van het onderzoeksgebied zijn geen archeologische waarden gekend. Onderzoek in de ruime omgeving wijst op menselijke aanwezigheid in de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen. Ten noordoosten van het onderzoeksgebied werden door Raakvlak twee kleinere proefsleuvenonderzoeken uitgevoerd in het Stadspark en 'Hof ter Walle'. Hierbij werden enkele post-middeleeuwse en recentere relicten aangesneden. Verder onderzoek werd er niet noodzakelijk geacht. Ook ten zuiden van het onderzoeksgebied werden bij kleinere proefsleuvenonderzoeken en noodonderzoek hoofdzakelijk resten uit de late middeleeuwen en post-middeleeuwse periode in kaart gebracht. Ouder en recenter onderzoek in de Sint-Pietersbandenkerk in het centrum van Torhout maakt ook melding van vondstmateriaal uit de Romeinse periode. Bij onderzoek in 2010 werden paalkuilen en grachten aangesneden uit de Romeinse periode. Één van deze grachten lijkt mogelijk reeds een afbakening te zijn van het middeleeuwse kerkareaal. Vermoedelijk gaat de Romaanse kerk dus terug op een Romeins gebouw. Ouder onderzoek spreekt van een Romeinse 'wachtpost'. Archeologische waarnemingen in de ruimerere omgeving betreffen hoofdzakelijk materiële resten en sporen van laatmiddeleeuwse of vroegmoderne hoeves met walgracht. Wel maakt de CAI melding van neolithische bewoningssporen op enige afstand ten noordoosten van het onderzoeksgebied. Bijkomende informatie ontbreekt echter. Verder bestaan de gekende waarden op het kaartblad van de CAI uit cartografische indicatoren van meerdere sites met walgracht. Eveneens zijn op basis van luchtfotografische prospectie verschillende cirkelvormige en andere structuren afgeleid in de ruime omgeving. De cirkelvormige structuren worden doorgaans geïnterpreteerd als grafmonumenten uit de bronstijd.

Figuur 18: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen (Bron: Geopunt).

Figuur 19: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen (Bron: Geopunt).

I. Gebeurtenissen

1	Prospectie met ingreep in de bodem (2011) Onderzoek uitgevoerd door Jan Huyghe (Raakvlak) in Stadspark Torhout.
2	Prospectie met ingreep in de bodem (2009) Onderzoek uitgevoerd door Raakvlak in Bruggestraat 12 Torhout

II. Archeologische vindplaatsen

151188	Mechanische propsectie (2010); NK: 15 meter Volle middeleeuwen: kuil met scherf Late middeleeuwen: gebouwplattegrond - 12-tal paalsporen van een gebouw. Centraal in de plattegrond lag één dubbel paalspoor. Dit was waarschijnlijk de centrale steunpaal die de dakconstructie ondersteunde Onbepaald: grachten en kuilen Bron: Decraemer S. 2010, Verslag: Archeologisch proefonderzoek t.h.v. de Oude Gentweg en de Ambachtstraat te Torhout, Raakvlak.
153043	Mechanische prospectie, opgraving (2010); NK: 15 meter Midden-Romeinse tijd: paalkuilen - grachten/greppels - 1 gracht is bijzonder: mogelijk reeds een afbakening van de voorloper van het kerkareaal; mogelijk stond er aan de binnenzijde een Romeins gebouw - scherven: meerderheid van lokale en regionale herkomst, enkele importproducten; luxe-aardewerk is eerder beperkt Volle middeleeuwen: gracht (waarschijnlijk te linken aan de bouw van de eerste Romaanse Sint-Pieters bandenkerk) - kuilen met bouwpuin - aardewerk Late middeleeuwen: gracht uit de volle middeleeuwen werd opgeheven en een veldstenen kerkhofmuur opgericht, 3 restanten van de muur op het terrein gevonden - aan de binnenzijde van de kerkhofmuur: verschillende menselijke begravingen, vaak is slechts de aflijning van de grafkuil zichtbaar, in enkele graven kwamen evenwel inhumaties in verband voor Nieuwe tijd: beerputten – waterputten -een aantal kelders Bron: Huyghe, J. 2012: Archeologisch onderzoek ten zuidoosten van de St. Pieters Bandenkerk te Torhout, onuitgegeven rapport, bvba Hollevoet Bouw, Cultuurpunt torhout & provincie West-Vlaanderen.
155752	Controle van werken (2008); NK: 15 meter

	Late middeleeuwen: 2 ronde waterputten die in veldsteen zonder mortel waren opgetrokken - 1 van de 2 heeft een afvalvulling uit de 14de - 15de eeuw (rood- en grijsbakkende waar, steengoed uit het Rijnland, drinkkannen uit Langerwehe, Raeren en Siegburg)
156002	Mechanische prospectie; NK: 15 meter Volle middeleeuwen: halverwege de langgerekte tuin: een grachtje met daarin veldsteen, dierenbot en een enkele potscherf Bron: Hillewaert, B. 2011: Torhout, Boeiaardstraat, onuitgegeven rapport.
156013	Mechanische prospectie (2008); NK: 15 meter Late middeleeuwen: een depressie, brede gracht of poel met een diepte van 130cm tot 180cm, met in de vulling plaatselijk vullingslagen met verbrand dierlijk bot en een kleine hoeveelheid aardewerk Bron: Hillewaert, B. 2011: Torhout, 's Gravenwinkelstraat, onuitgegeven rapport.
157596	Mechanische prospectie (2009); NK: 15 meter Middeleeuwen: - een opeenvolging van ophogingslagen en loopniveaus - vermoedelijk een ronde haard (13de-14de eeuw) 17 ^e eeuw: sporen van een bakstenen muur (vermoedelijk resten van de achtergevel van een huis) Bron: Huyghe J. & Hillewaert B. 2009, Verslag archeologisch proefonderzoek in de Zwaanstraat - Putstraat te Torhout, Raakvlak
162285	Controle van werken (1998); NK: 150 meter Bronstijd: grafcirkel
163460	Mechanische prospectie (2012); NK: 15 meter Nieuwste tijd: recente verstoringen, grachten en greppels. De zone bleek fel verstoord door zandontginning. Bron: Verwerft D., Lambrecht G., Mikkelsen J.H. 2012: Bufferbekken, Torhout. Resultaten Archeologisch Proefonderzoek Ieperse Heerweg- Vredelaan, Torhout, Brugge.
210511	Mechanische prospectie (2015); NK: 15 meter 19de eeuw: enkele greppels, die parallel lopen met de huisige perceelsoriëntering. Onbepaald: enkele recente paalkuilen Bron: Verbeke E., Krekelbergh N., Demoen D. 2015: Archeologische prospectie met ingreep in de bodem Torhout-Lijsterstraat, Baac Vlaanderen Rapport 145, Bassevelde.
218362	Mechanische prospectie (2017); NK: 15 meter

	Volle middeleeuwen: grachten en kuilen Bron: Verwerft D., Huyghe J., Roelens F. en Mikkelsen J.H. 2017: Pastoriestraat, Torhout: Verslag van resultaten archeologisch vooronderzoek met ingreep in debodem (bureau-, bodem- en proefsleuvenonderzoek), rapport Aardewerk, Brugge.
218754	Mechanische prospectie (2013); NK: 15 meter Er werden geen sporen aangetroffen Bron: Lambrecht G., Lagauw T. 2013: Torhout. Atelierstraat 3, Raakvlak rapport, Brugge.
300000	Controle van werken (2001); NK: 15 meter Late middeleeuwen: sporen en scherven – site met walgracht – er werd geen archeologisch onderzoek uitgevoerd naar het neerhof: er werden geen sporen of scherven gevonden die ouder zijn dan 13de-14de eeuw en die eventueel op een feitelijk gebruik als neerhof kunnen wijzen. Dwars over het terrein loopt een gracht, evenwijdig met de basisinrichting van het opperhof, maar bewoningssporen werden niet aangetroffen. Waarschijnlijk gaat het om een residentiële motte zonder neerhof. Bron: Dewilde, M. en Wyffels, F. 2002, Het Ravenhof te Torhout, in: Archaeologia Mediaevalis, 14-15-16/03/2002, p. 55.
306160	Opgraving (1940, 1941, 1991); NK: 15 meter Midden-Romeinse tijd: munten – aardewerk – talrijke menselijke en dierlijke beenderen – wachtpost Volle middeleeuwen: vlakgraf - kerk Onbepaald: fibula aangetroffen Bron: Rassalle, T., 2006-2007, De pre-Romaanse kerk in Vlaanderen: een archeologische inventarisatie, onuitgegeven licentiaatsthesis UGent. & Cools, E. 1992, Torhout, kerk Sint-Pieters Banden. Her-opgraving, in: Westvlaamse Archaeologica, jg. 8, afl. 3, p. 73-74.

III. Archeologische indicatoren

Historisch-cartografische en iconografische data

300001	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
300004	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht

300013	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
300014	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
300015	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
300016	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht

Metaaldetectie

217177	Metaaldetectie; NK: 15 meter Nieuwe tijd: dierebel Nieuwste tijd: ontsteker
217187	Metaaldetectie; NK: 15 meter Nieuwe tijd: munten Nieuwste tijd: ontsteker - kogelhuls
217225	Metaaldetectie; NK: 15 meter Nieuw tijd: munten Nieuwste tijd: knopen
217227	Metaaldetectie; NK: 15 meter 17 eeuw: muntschat: 140 munten koperlegering, geslagen tussen 1609 en 1645
217352	Metaaldetectie (2016); NK: 15 meter Late middeleeuwen: zegelstempel Nieuwe tijd: pijpenkop Onbepaald: bronzen gesp
217398	Metaaldetectie; NK: 15 meter Nieuwe tijd: knopen kanonskogel, diameter ca 13 cm, gewicht: 4,980 kg (= 10 of 12 ponder) (zeker pre WO I)
217401	Metaaldetectie; NK: 15 meter Nieuwste tijd: munitie

218561	Metaaldetectie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: Rekenpenning : FRANCE, Charles VI (1380-1422) Nieuwe tijd: musketkogel, lakenloodje
220168	Metaaldetectie (2016); NK: 15 meter Romeinse tijd: fragment van een maalsteen

Luchtfotografie

154804	Luchtfotografie (1992); NK: 150 meter Onbepaald: circulaire structuur
154810	Luchtfotografie (1992); NK: 150 meter Onbepaald: circulaire structuur
212761	Luchtfotografie; NK: 15 meter Onbepaald: op basis van luchtfoto's een zandige opduiking met talrijke vlekken.
212782	Luchtfotografie; NK: 15 meter Onbepaald: Uitgestrekte zone met tal van structuren op een oost-west georiënteerde opduiking. Op deze opduiking zijn enkele concordante kavels te bespeuren. Interessanter zijn twee gebogen grachten die te interpreteren zijn als mogelijke enclosures. Ook andere discordante grachten doen hier een archeologische site vermoeden.
212783	Luchtfotografie; NK: 15 meter Onbepaald: Grote opduiking. Op enkele overzichtsfoto's zijn scherp afgelijnde kuilen te zien. Interessant maar ook twijfelachtig is een zeer fijne vierkante structuur ten oosten van de Nachtegaalstraat. Deze is maar vastgesteld op foto's genomen op één dag, later heeft deze structuur zich niet herhaald en daarom is ze twijfelachtig.
212784	Luchtfotografie; NK: 15 meter Onbepaald: Klein wegtracé dat omheen een lokale depressie lijkt te lopen. Op het volledige perceel zijn vage structuren waar te nemen, zoals enkele scherp afgelijnde kuilen en verder een reeks vage vlekken en rechte grachten. Op een deel van deze site zijn een zwembad en huis aangelegd.
212785	Luchtfotografie; NK: 15 meter Onbepaald: discordante gebogen grachtsruktuur.
217499	Luchtfotografie; NK: 15 meter Onbepaald: zone met zeer uitgebreide kavelstructuren.

Onbepaald

220194	<i>Locatie niet gevonden</i>
301123	Onbepaald; NK: 150 meter Neolithicum: bewoningssporen

1.4.2.2 Historische context en bekende archeologische vindplaatsen

Een aantal archeologische vondsten van types pijlpunten en gepolijste bijlen, o.a. in de Bosdreef en de Groenhovestraat, wijzen op menselijke aanwezigheid in Torhout gedurende het Neolithicum. De landschappelijke ligging van het plangebied, op de zuidelijke flank van het plateau van Wijnendale, met uitzicht op de brede vallei van de Handzamevaart, moet een zekere aantrekkingskracht uitgeoefend hebben op jager-verzamelaars. De mesolithische jager-verzamelaars verkozen vaak deze hoger gelegen zones in de omgeving van water om hun kampementen op te slaan. Vaak verlieten ze hun kampementen om af te dalen richting de vallei om de omgeving af te stropen naar jachtbuit of voor visvangst. In de omgeving van het plangebied wijzen de aanwezigheid van bronstijdgrafcirkels tevens op menselijke aanwezigheid gedurende de bronstijd. De vruchtbare gronden moeten tevens een aantrekkingskracht uitgeoefend hebben op vroege landbouwers. Op heden zijn in de omgeving geen bewoningssporen uit de ijzertijd gelokaliseerd.

Sommige auteurs zien Torhout tevens als een Gallo-Romeins wegenknooppunt en als een centrum van agrarische ontwikkeling. De Steenstraat en de Zeeweg gaan mogelijk terug op Romeinse diverticulae. Ook archeologische attestaties (o.a. van brandrestengraven in het Moereveld en een gebouw in de Zwanestraat) zijn een indicator voor menselijke frequentie gedurende de Romeinse periode. Precies ten zuiden van het plangebied – rond de Sint-Pietersbandenkerk – zijn ook vondsten geattesteerd uit de Midden-Romeinse periode.

De oudste vermelding van Torhout is als Turholt en dateert reeds uit 683. De ‘Vita Bavonis (ca. 830) verwijst echter naar een monasterium in Torhout die teruggaat tot de zevende eeuw. Het staat vast dat de houten kerk, die door de kloosterlingen was opgebouwd, reeds in de 9de eeuw was geëvolueerd naar een stenen kerk. Het Torhoutse klooster en de kerk werden ca. 879 door de Noormannen verwoest.

In 1053 komt het kloosterdomein in Torhout in handen van Boudewijn V, graaf van Vlaanderen en in 1073-1085 wordt de eerste Romaanse Sint-Pietersbandenkerk gebouwd. De ‘Vita Arnulfi’ vermeldt in 1084 voor het eerst een jaarmarkt in Torhout. Vanaf de 13de eeuw winnen de Vlaamse steden aan belang en reizen de agenten van grote Italiaanse handelshuizen meer naar Vlaanderen af, wat resulteert in een economische bloei van de Torhoutse jaarmarkt in de 13de eeuw. Vanaf de tweede helft van de 13de eeuw neemt de betekenis reeds af door het toenemend belang van maritiem transport.

Er is weinig geweten over het uitzicht van de historische stadskern van Torhout tussen de 11de en de 16de eeuw. Wat vaststaat is dat Torhout geen gesloten stad was met stadspoort en ommuringen, al was er wel een stadsgracht aanwezig. Het voornaamste verschil met het latere Torhout is de aanwezigheid van een groot marktplaats ten zuidoosten van het huidige stadhuis, gelegen in de rechthoek tussen de huidige Zuidstraat, Bassinstraat, Boeiaardstraat en Hofstraat. Hier situeren zich tot de 16de eeuw economisch georiënteerde gebouwen als een lakenhalle, muntslagerij en weegplaats.

In 1566, het jaar van de Beeldenstorm, wordt de stad aangevallen door de Geuzen in een reactie tegen de Katholieke Spaanse Koning Filips II. Hierbij worden de kerk en de altaren ontwaard. Gedurende de daaropvolgende 80-jarige oorlog (1568-1648) worden de kerk en het stadscentrum opnieuw verwoest (1578), waarbij de kerk, het stadhuis, het hospitaal, de lakenhallen en alle andere middeleeuwse gebouwen verloren gaan. Torhout, die is bezet door Spaanse troepen, wordt voortdurend belaagd door Engelse en Hollandse vrijbuiters, wat resulteert in het feit dat de stad aan het eind van de 16de eeuw volledig ontvolkt is.

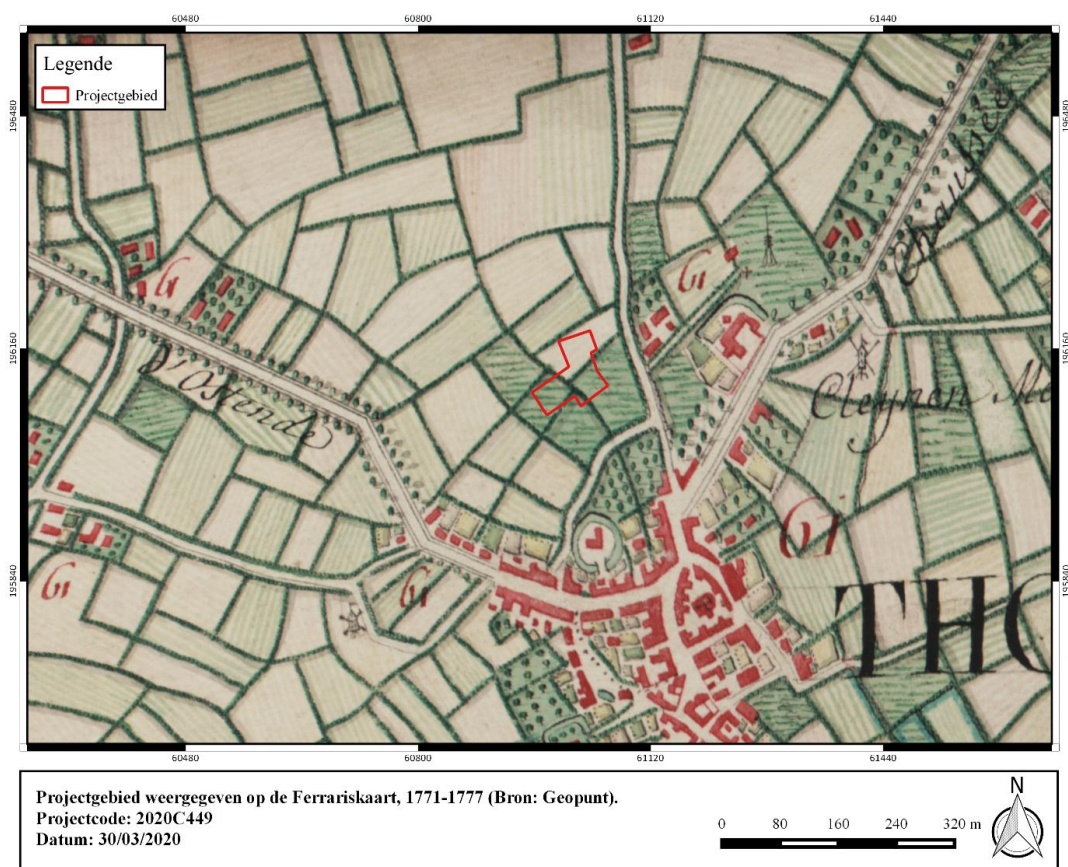
1.4.2.3 Archeologische indicatoren en cartografische bronnen

De Heraldische Kaart van het Brugse Vrije geeft geen bebouwing weer binnen de projectgrenzen. Ter hoogte van het plangebied is wel een gracht weergegeven. De Ferrariskaart geeft geen bebouwing weer binnen het plangebied. Het terrein situeert zich precies ten noordwesten van de vrij bescheiden stadskern van Torhout. Het noordelijk deel van het terrein staat gekarteerd als akker, het zuidelijk deel als weide. Het verloop van de huidige Aatrijkestraat is reeds waarneembaar.

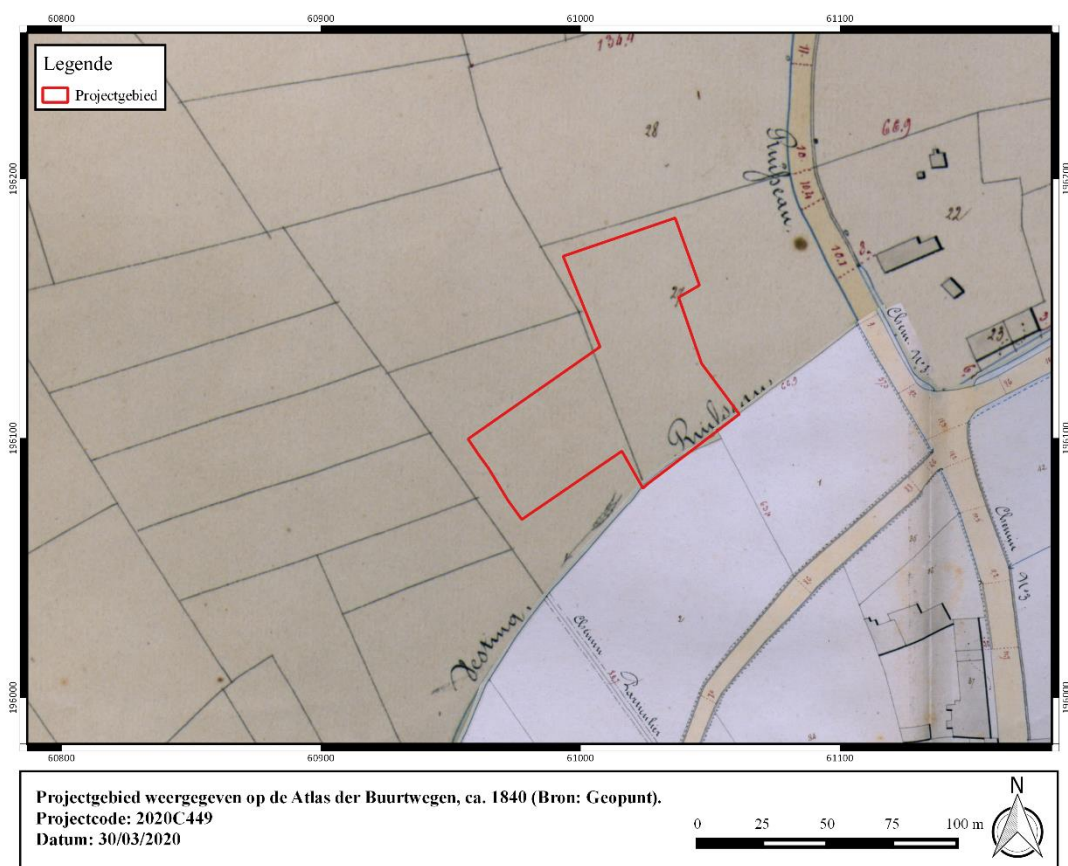
De Atlas der Buurtwegen geeft tevens geen bebouwing weer binnen de projectgrenzen. Opvallend echter is de aanwezigheid van een smalle waterloop langsheen de zuidzijde van het plangebied. Mogelijk verklaart de aanwezigheid van deze waterloop de lagere ligging van het zuidelijk deel van het plangebied. Deze waterloop dateren is niet evident, maar allicht betreft het dezelfde waterloop als deze die is weergegeven op de Heraldische Kaart van het Brugse Vrije. Op het lokaal hoogtemodel is ten oosten en ten zuiden van het plangebied duidelijk een smalle depressie waar te nemen, wat er op kan wijzen dat de waterloop wel degelijk een oudere oorsprong heeft. Hoogstwaarschijnlijk is deze depressie echter een restant van de uitgegraven middeleeuwse stadsgracht die volgens de gangbare theorie samenvalt met de huidige 's Gravenwinkelstraat, precies ten zuiden van het plangebied. Mogelijk liep deze middeleeuwse gracht verder tot aan de zuidzijde van het plangebied en is de waterloop die is weergegeven op de Atlas der Buurtwegen hier een restant van. Op de Poppkaart is te zien dat de waterloop zeer duidelijk de circulaire contour volgt van de oorspronkelijke walgracht, wat deze these lijkt te ondersteunen. De Poppkaart geeft evenmin bebouwing weer binnen de projectgrenzen.

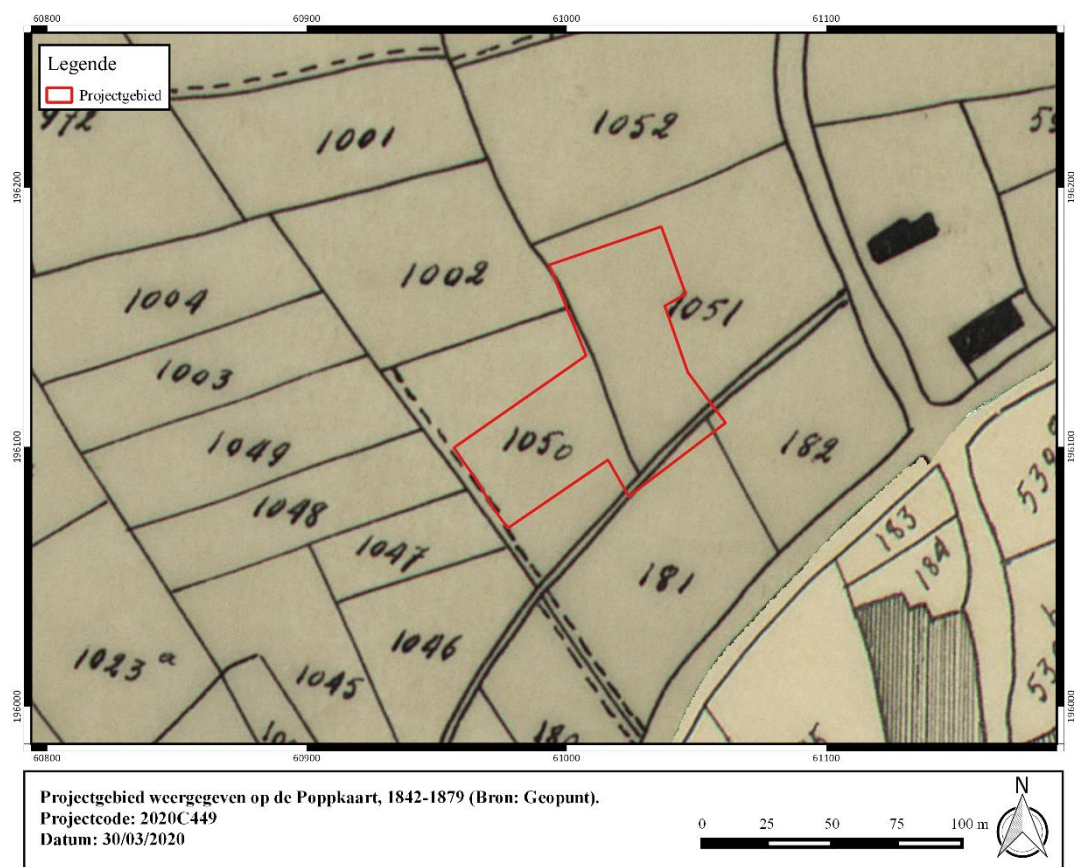
Figuur 20: Projectgebied bij benadering weergegeven op de Heraldische Kaart van het Brugse Vrije, 1597 (Bron: Kaartenhuis Brugge).

Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).

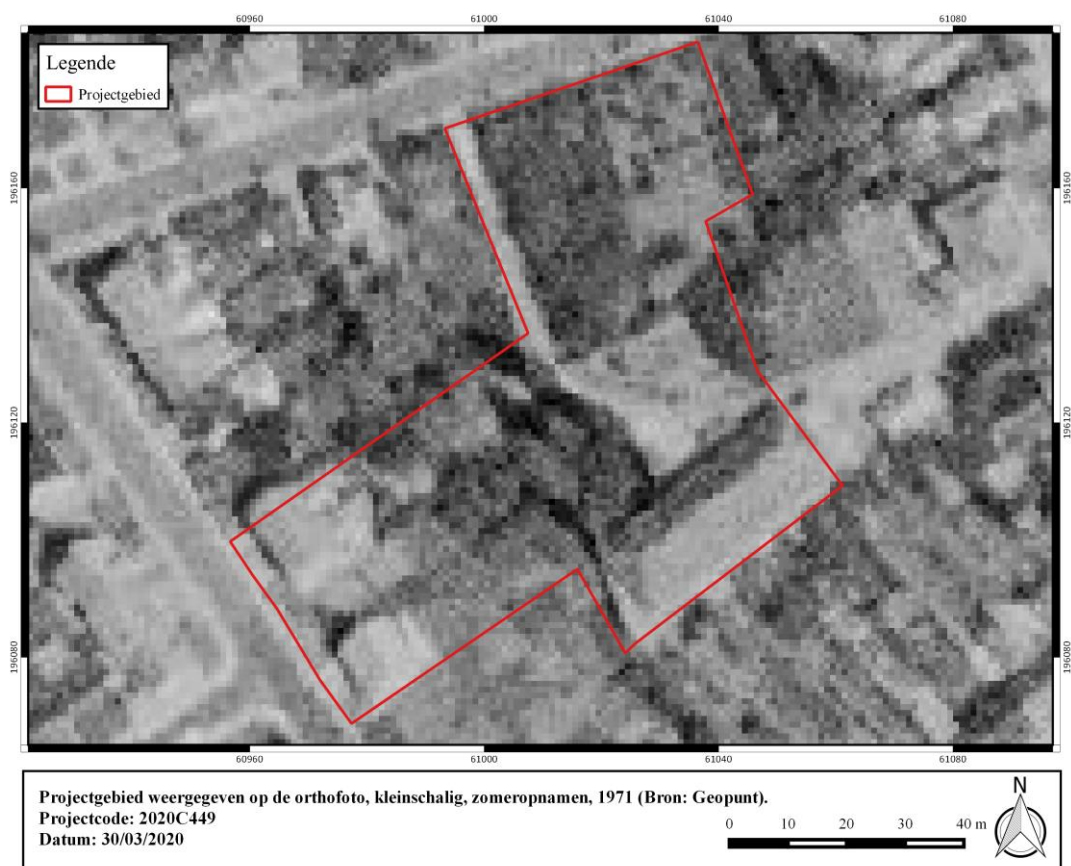
Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).

Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).

1.4.2.4 Huidige gebruik en verstoringen

De orthofotosequentie geeft een duidelijke evolutie weer in het bodemgebruik binnen de contour van het plangebied gedurende de laatste decennia. Op de orthofoto van 1971 is duidelijk bebouwing zichtbaar aan de straatzijde van de Maria Van Bourgondiëlaan. Ook in het zuidoostelijk deel is een rechthoekig gebouw afgebeeld. Het overige deel van het terrein lijkt in gebruik als grasland met vrij dichte vegetatie in de vorm van boomgroei. Er loopt een paadje vanaf de Karel De Goedelaan richting het hierboven vermelde rechthoekig gebouw. Dit gebouw is duidelijk uitgebreid in 1979-1990. Vanaf deze orthofoto is de huidige toestand waar te nemen. Allicht werd het voormalige gebouw dat zich binnen de projectgrenzen situeerde geïncorporeerd in het nieuwe winkelpand met omliggende parkeergelegenheid.

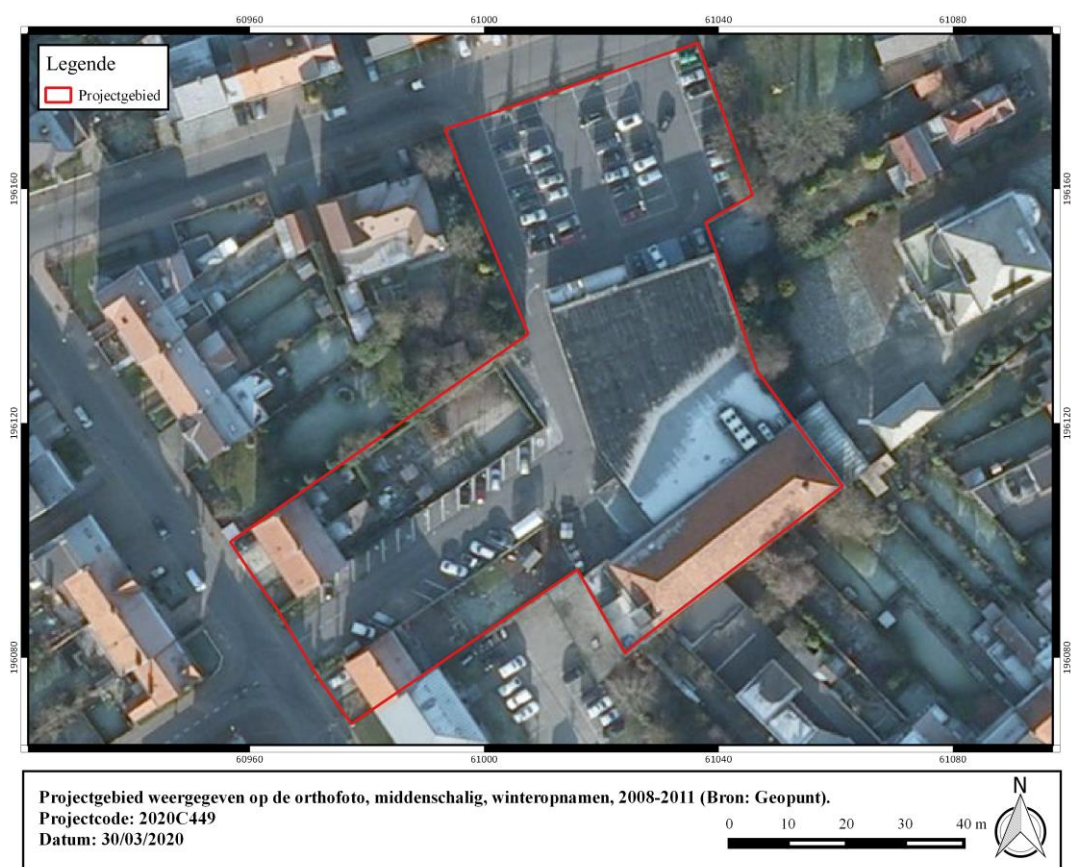
Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).

Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).

Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).

Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).

Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).

1.5 Synthese

De opdrachtgever plant de uitbreiding van een bestaand winkelpand en de heraanleg en uitbreiding van de bestaande parking aan de Karel De Goedelaan 8 te Torhout. Het onderzoeksgebied is ca. 5656 m² groot en is heden grotendeels bebouwd en verhard. De geplande werken hebben betrekking op een oppervlakte van ca. 3852 m².

De traditionele landschappenkaart situeert het terrein binnen verstedelijkt gebied in de zandstreek buiten de Vlaamse Vallei. Het landschap in de omgeving wordt gedomineerd door de Handzamevallei. Het onderzoeksgebied situeert zich op de overgang van het noordelijk gelegen Plateau van Wijnendale en de zuidelijke vallei van de Handzamevaart. Een 500-tal meter ten westen van het onderzoeksgebied stroomt de Koebeek in zuidelijke richting. De Quarairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer van eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holocene. De bodemkaart geeft geen informatie weer ter hoogte van het onderzoeksgebied, het sediment bestaat normaliter uit zand. Op het lokale hoogtemodel is te zien dat het terrein vermoedelijk opgehoogd en genivelleerd is in functie van de huidige bebouwing. De impact hiervan op het bodemarchief is vooralsnog ongekend. Los van eventuele versterking moet de omgeving van het onderzoeksgebied op de overgang van een vertakt beekstelsel en het noordelijke plateau uitermate geschikt geweest zijn voor exploitatie door rondtrekkende groepen jager-verzamelaars.

De cartografische bronnen situeren het onderzoeksgebied ten noorden van het historische centrum van Torhout. Op de Heraldische Kaart van het Brugse veld valt het plangebied allicht samen met een waterloop. Op de Ferrariskaart is de omgeving van het terrein ingekleurd als grasland en akker. Het verloop van de huidige Aartrijkestraat en Oostendestraat zijn reeds te herkennen. De 19^e-eeuwse bronnen geven een gelijkaardig beeld weer. Op de 19^e-eeuwse kaarten is tegen de zuidelijke grens van het onderzoeksgebied een gracht weergegeven. Mogelijk is deze gracht in verband te brengen met de stadsgracht rond Torhout. Op de orthofotosequentie is de huidige situatie te herkennen vanaf het luchtbeeld van de jaren '80.

Binnen de grenzen van het onderzoeksgebied zijn geen archeologische waarden gekend. Onderzoek in de ruime omgeving wijst op menselijke aanwezigheid in de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen. Ten noordoosten van het onderzoeksgebied werden door Raakvlak twee kleinere proefsleuvenonderzoeken uitgevoerd in het Stadspark en 'Hof ter Walle'. Hierbij werden enkele post-middeleeuwse en recentere relicten aangesneden. Verder onderzoek werd er niet noodzakelijk geacht. Ook ten zuiden van het onderzoeksgebied werden bij kleinere proefsleuvenonderzoeken en noodonderzoek hoofdzakelijk resten uit de late middeleeuwen en post-middeleeuwse periode in kaart gebracht. Ouder en recenter onderzoek in de Sint-Pietersbandenkerk in het centrum van Torhout maakt ook melding van vondstmateriaal uit de Romeinse periode. Bij onderzoek in 2010 werden paalkuilen en grachten aangesneden uit de Romeinse periode. Één van deze grachten lijkt mogelijk reeds een afbakening te zijn van het middeleeuwse kerkareal. Vermoedelijk gaat de Romaanse kerk dus terug op een Romeins gebouw. Ouder onderzoek spreekt van een Romeinse 'wachtpost'. Archeologische waarnemingen in de ruimerere omgeving betreffen hoofdzakelijk materiële resten en sporen van laatmiddeleeuwse of vroegmoderne hoeves met walgracht. Wel maakt de CAI melding van neolithische bewoningssporen op enige afstand ten noordoosten van het onderzoeksgebied. Bijkomende informatie ontbreekt echter. Verder bestaan de gekende waarden op het kaartblad van de CAI uit cartografische indicatoren van meerdere sites met walgracht. Eveneens zijn op basis van luchtfotografische prospectie verschillende cirkelvormige en andere structuren afgeleid in de ruime omgeving. De cirkelvormige structuren worden doorgaans geïnterpreteerd als grafmonumenten uit de bronstijd.

Concreet dient ter hoogte van het onderzoeksgebied uitgegaan te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed. Het bureauonderzoek heeft vooralsnog geen elementen aan het licht gebracht waardoor aangenomen kan worden dat het terrein vrij is van relictten. De huidige toestand van het onderzoeksgebied doet echter wel vermoeden dat delen van het bodemarchief mogelijk verstoord kunnen zijn. In de eerste plaats zal een landschappelijk bodemonderzoek na de sloopwerken hierin duidelijkheid moeten verschaffen. Terzelfdertijd kunnen ook de bewaringscondities m.b.t. erfgoed bestaand uit artefactensites geëvalueerd worden. Blijkt hieruit dat bodemhorizonten die indicatief kunnen zijn voor betere bewaringscondities m.b.t. artefactensites aanwezig zijn dan dienen deze bemonsterd te worden in een verkennend grid. In het geval van een positieve staalname kan geopteerd worden om dit onderzoek aan te vullen met waarderende boringen of proefputten. Met betrekking tot resten van bewoning, begraving of andere activiteiten in de vorm van bodemsporen is een proefsleuvenonderzoek de meest geschikte onderzoeksmethode. Mocht uit de waarnemingen van het landschappelijk bodemonderzoek blijken dat het bodemarchief is geroerd kan verder onderzoek, in eender welke vorm, vermoedelijk niet langer leiden tot wezenlijke kenniswinst.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2020

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

